

Верховний
Суд

ЗАХИСТ ПЕНСІЙНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Анна БУЧИК,
суддя Верховного Суду

підготовка для підтримання кваліфікації суддів окружних адміністративних судів
19 – 23 вересня 2022 року

Національна школа суддів України
Дніпровське регіональне відділення
Львівське регіональне відділення
Харківське регіональне відділення
Одеське регіональне відділення

Закон України від 24.02.2022 року № 2102-IX

 «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»

Указ Президента України від 24.02.2022 №64/2022

Введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб

 «Про введення воєнного стану в Україні»

Закон України від 15.03.2022 року № 2119-IX

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Указ Президента України від 14.03.2022 №133/2022

Продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Закон України від 21.04.2022 року № 2221-IX

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Указ Президента України від 18.04.2022 №59/2022

Продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Закон України від 22.05.2022 року № 2263-IX

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб

Указ Президента України від 17.05.2022 №341/2022

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Закон України від 15.08.2022 року № 2500-IX

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Указ Президента України від 12.08.2022 №573/2022

Продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 23 серпня 2022 року строком на 90 діб

 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII

Про правовий режим воєнного стану

Стаття 10. Неприпустимість припинення повноважень органів державної влади, інших державних органів в умовах воєнного стану

1. У період дії воєнного стану не можуть бути припинені повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, судів, органів прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, розвідувальних органів та органів, підрозділи яких здійснюють контррозвідувальну діяльність.

Стаття 12². Діяльність судів, органів та установ системи правосуддя в умовах воєнного стану 1. В умовах правового режиму воєнного стану суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією України та законами України.

2. Повноваження судів, органів та установ системи правосуддя, передбачені Конституцією України, в умовах правового режиму воєнного стану не можуть бути обмежені.

Стаття 26. Правосуддя в умовах воєнного стану

1. Правосуддя на території, на якій введено воєнний стан, здійснюється лише судами. На цій території діють суди, створені відповідно до Конституції України .

2. Скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється.

3. У разі неможливості здійснювати правосуддя судами, які діють на території, на якій введено воєнний стан, законами України може бути змінена територіальна підсудність судових справ, що розглядаються в цих судах, або в установленому законом порядку змінено місцезнаходження судів.

4. Створення надзвичайних та особливих судів не допускається.

Закон України від 22.06.2016 № 1402-VIII

Про судоустрій і статус суддів

Стаття 2. Завдання суду

1. Суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 7. Право на справедливий суд

1. Кожному гарантується захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом, утвореним законом.
2. Іноземці, особи без громадянства та іноземні юридичні особи мають право на судовий захист в Україні нарівні з громадянами і юридичними особами України.
3. Доступність правосуддя для кожної особи забезпечується відповідно до Конституції України та в порядку, встановленому законами України.

Стаття 55. Відрядження як тимчасове переведення судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації

Стаття 147. Система забезпечення функціонування судової влади

Рішення Конституційного Суду України від 07.05.2002 № 8-рп/2002

у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 124 Конституції України (справа щодо підвідомчості актів про призначення або звільнення посадових осіб)

- Судовий захист прав і свобод людини і громадянина необхідно розглядати як вид державного захисту прав і свобод людини і громадянина. І саме держава бере на себе такий обов'язок відповідно до частини другої статті 55 Конституції України. Право на судовий захист передбачає і конкретні гарантії ефективного поновлення в правах шляхом здійснення правосуддя. Відсутність такої можливості обмежує це право. А за змістом частини другої статті 64 Конституції України ***право на судовий захист не може бути обмежено навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану.*** (абзац п'ятнадцятий пункту 3)
- Конституція України гарантує кожному судовий захист його прав у межах конституційного, цивільного, господарського, адміністративного і кримінального судочинства України. Норми, що передбачають вирішення спорів, зокрема про поновлення порушеного права, не можуть суперечити принципу рівності усіх перед законом та судом і у зв'язку з цим обмежувати право на судовий захист. (абзац третій пункту 4 мотивувальної частини)

Рішення Конституційного Суду України від 14.12.2011 № 19-рп/2011

у справі за конституційним зверненням громадянина Осетрова Сергія Володимировича щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 55 Конституції України, частини другої статті 2, пункту 2 частини третьої статті 17 Кодексу адміністративного судочинства України, частини третьої статті 110, частини другої статті 236 Кримінально-процесуального кодексу України та конституційним поданням Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо офіційного тлумачення положень статей 97, 110, 234, 236 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 3, 4, 17 Кодексу адміністративного судочинства України в аспекті статті 55 Конституції України (справа про оскарження бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо заяв про злочини)

- Рішення, прийняті суб'єктами владних повноважень, дії, вчинені ними під час здійснення управлінських функцій, а також невиконання повноважень, встановлених законодавством (бездіяльність), можуть бути оскаржені до суду відповідно до частин першої, другої статті 55 Конституції України. Для реалізації кожним конституційного права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності вказаних суб'єктів *у сфері управлінської діяльності в Україні утворено систему адміністративних судів.* (абзац перший підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини)

Рішення Конституційного Суду України від 28.04.2021 № 2-р(II)/2021

у справі за конституційною скаргою Публічного акціонерного товариства акціонерний комерційний банк «ІНДУСТРІАЛБАНК» щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 13, частини третьої статті 16 Цивільного кодексу України

- Судовий захист передбачає здійснення правосуддя з метою захисту або відновлення порушених оспорюваних прав і свобод. Право на судовий захист не є абсолютним, **однак держава має забезпечити доступ до правосуддя в такий спосіб або такою мірою, щоб саму суть цього права не було порушено.** (абзац перший підпункту 7.2 пункту 7 мотивувальної частини)

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА

ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ

Закон України від 15.08.2022 № 2506-IX (набрання чинності від 02.09.2022)

Про внесення зміни до статті 40 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо оптимізації заробітної плати при обчисленні пенсії за періоди страхового стажу під час воєнного стану

внесені зміни до

Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV

Закон запобігає зниженню коефіцієнту заробітної плати під час обчислення пенсій фізичним особам за місяці часткового зменшення доходу на період дії воєнного стану.

➤ Так, за бажанням особи, яка звернулася за призначенням пенсії, з періоду, за який враховується заробітна плата (дохід) для обчислення пенсії, виключаються періоди страхового стажу під час воєнного стану, введеного відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», а також протягом трьох місяців з дня припинення або скасування воєнного стану.

Закон України від 17.08.2022 № 2490-IX (набрання чинності від 17.08.2022)

Про внесення змін до статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо рівних можливостей матері і батька, які є військовослужбовцями, на догляд за дитиною в особливий період

внесені зміни до

Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 № 2011-XII

Законопроект було розроблено з метою забезпечення рівних можливостей військовослужбовців – матері та батька на догляд за дитиною, поєднання військової служби із сімейними обов'язками та створення передумов для посилення ролі батька у процесі виховання дітей та розвитку відповідального батьківства в Україні.

Надання військовослужбовцям у періоди, передбачені пунктами 17 і 18 цієї статті, інших видів відпусток припиняється, крім:

- ✓ відпустки військовослужбовцям-жінкам у зв'язку з вагітністю та пологами;
- ✓ відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а в разі якщо дитина потребує домашнього догляду, – тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не більш як до досягнення нею шестирічного віку (якщо обоє батьків є військовослужбовцями, - одному з них за їх рішенням);
- ✓ відпустки у зв'язку з хворобою або для лікування після тяжкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії».

Закон України від 15.08.2022 № 2519-IX (набрання чинності від 03.09.2022)

Про внесення змін до Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо підтримки волонтерської діяльності

внесені зміни до

Закону України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 № 3236-VI

- розширення напрямів волонтерської діяльності
- поширення норм ст. 6 Закону «Про волонтерську діяльність», яка **визначає розмір та порядок виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення** (контузії, травми або каліцтва) **на волонтерів, що здійснюють діяльність з протидії збройній агресії рф на всій території України та окремих її місцевостях** (урахуванням умов правового режиму воєнного стану)
- забезпечення можливості для розробки та імплементації загальнодержавних цільових програм з підтримки розвитку волонтерства та інших заходів з метою підтримки волонтерської діяльності в Україні

Закон України від 28.06.2022 № 2471-IX (набрання чинності від 16.09.2022)

Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України»

прийнято у відповідь на прийняття Закону Республіки Польща від 12.03.2022 «Про допомогу громадянам України у зв'язку із збройним конфліктом на території цієї держави», який діє з 24.02.2022

Згідно з документом, поляки в Україні мають отримати такі права:

- працевлаштування без дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства;
- державна реєстрація як платників податків та отримання реєстраційного номера облікової картки платника податків відповідно до законодавства України;
- право на забезпечення у разі втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття за незалежними від них обставинами;
- право на провадження господарської діяльності на тих же умовах, що й громадяни України;
- право на здобуття освіти на рівні з громадянами України, у тому числі за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету;
- право на соціальні виплати згідно із законодавством України;
- право на отримання допомоги з Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю на тих самих умовах, що й громадяни України;
- право на медичне обслуговування на тих самих умовах, що й громадяни України.

Поляки-студенти в Україні також матимуть право на стипендію, матеріальну допомогу та державну цільову підтримку на тих самих умовах, що й українці. Громадяни Польщі з медичною освітою матимуть змогу працювати в Україні протягом 18 місяців без додаткових оформлень документів, як для інших іноземців.

Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2022 № 1007

Про внесення змін до Порядку та умов призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності працівника міліції

внесені зміни до

Постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 850 «Про затвердження Порядку та умов призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності працівника міліції»

Кабмін актуалізував Порядок

Зокрема,

- визначено органи, які забезпечуватимуть приймання та підготовку необхідних для призначення грошової допомоги документів, подаватимуть їх до МВС для прийняття рішення про призначення цієї допомоги, а також здійснюватимуть її виплату.
- встановлено, що члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого), яким призначається грошова допомога, подають за останнім місцем проходження служби працівником міліції, **а в разі припинення відповідного органу внутрішніх справ як юридичної особи – до визначеної наказом МВС уповноваженої установи МВС (далі – уповноважена установа МВС),** заяву кожного повнолітнього члена сім'ї, батьків та утриманців загиблого (померлого), які мають право на отримання грошової допомоги, а в разі наявності неповнолітніх дітей - іншого з батьків або опікунів чи піклувальників дітей про виплату грошової допомоги за формою згідно з додатком до цих Порядку та умов.
- працівник міліції, якому призначається грошова допомога у разі встановлення інвалідності чи часткової втрати працездатності без установлення інвалідності, подає документи за місцем служби, **а в разі припинення відповідного органу внутрішніх справ як юридичної особи – до уповноваженої установи МВС.**

Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2022 № 1007

Про внесення змін до Порядку та умов призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності працівника міліції

внесені зміни до

Постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 850 «Про затвердження Порядку та умов призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності працівника міліції»

Кабмін актуалізував Порядок

Зокрема,

➤ МВС в місячний строк після надходження зазначених у пункті 8 цих Порядку та умов документів приймає рішення про призначення або у випадках, передбачених пунктом 14 цих Порядку та умов, про відмову в призначенні грошової допомоги і надсилає його разом із зазначеними документами керівникові органу внутрішніх справ, у якому проходив службу працівник міліції, або до уповноваженої установи МВС для письмового повідомлення осіб із зазначенням мотивів відмови.

➤ Виплата грошової допомоги проводиться шляхом перерахування органом внутрішніх справ, у якому проходив службу працівник міліції, або уповноваженою установою МВС, суми виплати на рахунок, відкритий особою, якій призначається грошова допомога, в установі банку (слова «або через касу органу внутрішніх справ» виключено).

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.09.2022 № 801-р

Про виділення коштів для надання одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, які загинули (померли) під час участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в зазначених операції та заходах

Уряд

- виділив Міністерству у справах ветеранів кошти (33776,5 тис. гривень) для надання одноразової грошової допомоги членам сімей шести осіб, які загинули (померли) під час участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та 41 особі, яка стала особою з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в зазначених операції та заходах.
- уповноважив Міністерство фінансів здійснити зазначені видатки за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету.
- Міністерство у справах ветеранів подати до 30 жовтня 2022 р. Міністерству економіки, Міністерству фінансів та Державній казначейській службі звіт про використання коштів, виділених згідно з цим розпорядженням.

Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2022 № 980

Про затвердження Порядку використання коштів з рахунка для забезпечення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 472

затверджено

ПОРЯДОК використання коштів з рахунка для забезпечення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей

- Порядок визначає механізм використання коштів з відкритого у Національному банку поточного рахунка Мінветеранів, що надходять у національній та іноземній валюті від фізичних та юридичних осіб, резидентів і нерезидентів як благодійна пожертва, гуманітарна допомога, гранти та дарунки для забезпечення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей (далі - кошти).
- Кошти із зазначеного рахунка спрямовуються на забезпечення соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною (далі - ветерани), членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України (далі - члени сімей ветеранів).

Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2022 № 963

Про внесення зміни до ПОРЯДКУ використання коштів, передбачених у державному бюджеті для функціонування Українського ветеранського фонду

внесені зміни до

ПОРЯДОК використання коштів, передбачених у державному бюджеті для функціонування Українського ветеранського фонду

 затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 256

- Новою редакцією
 - п.15 встановлено, що у разі введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану бюджетні кошти також можуть використовуватися Фондом для:
 - 1) надання підтримки ветеранам та членам їх сімей, насамперед тим, які виконують конституційний обов'язок щодо захисту незалежності та територіальної цілісності України у складі Збройних Сил, *інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту* або у добровольчих формуваннях територіальних громад;
 - 2) фінансування заходів щодо створення умов для інтеграції ветеранів та членів їх сімей, зокрема таких, що були евакуйовані, за новим місцем проживання в Україні.
- До заходів, які фінансуються згідно з цим пунктом, не застосовуються положення, визначені пунктами 4 – 12 цього Порядку. Особливості використання Фондом бюджетних коштів відповідно до цього пункту встановлюються Мінветеранів.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р

Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки

схвалено і затверджено

Державну стратегію забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року

Операційний план з реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року на 2022-2024 роки

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року – комплексний стратегічний документ, який визначає пріоритетні напрями консолідованих дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, суб'єктів господарювання для зменшення гендерної нерівності в усіх сферах життєдіяльності суспільства.

Документ зосереджує увагу на чотирьох **стратегічних цілях**:

1. Ефективне та злагоджене функціонування національного механізму забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, що дозволить створити підґрунтя для врахування потреб різних груп жінок і чоловіків при прийнятті рішень у всіх сферах та на всіх рівнях.
2. Ефективна протидія усім формам насильства, у тому числі пов'язаному з конфліктом.
3. Забезпечення жінкам та чоловікам рівних прав та можливостей людського розвитку у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури та спорту, тощо.
4. Забезпечення рівної участі жінок та чоловіків у різних сферах економічної діяльності, що створить підґрунтя для гальмування процесів росту рівня бідності населення, пов'язаних із агресією російської федерації в Україні.

Документ є важливим для формування та реалізації державної політики у всіх сферах, забезпечення стійкості України, її відновлення та подальшого розвитку важливим є збереження досягнень державної політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків попередніх років, а також інтеграція ґендерного підходу в Національну стратегію відновлення України та інші програмні документи.

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2022 № 938

Про внесення змін до Положення про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги

внесені зміни до

ПОЛОЖЕННЯ про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги

 затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 29 .01.2003 № 117

Змінами, серед іншого,

- врегульовано питання включення до Реєстру інформації про пільговика за фактичним місцем проживання на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/ фактичного місця проживання особи
- приведено термінологію Положення у відповідність до Закону «Про електронні комунікації» і Закону «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні». Так, у Положенні про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, стосовно пільговиків у Реєстрі буде вноситися інформація стосовно «задекларованого (zareєстрованого) місця проживання (перебування)» (наразі вноситься інформація щодо «zareєстрованого місця проживання»).
- визначено, що документами, які підтверджують фактичне місце проживання пільговика, є довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та інший офіційний документ, що підтверджує фактичне місце проживання пільговика, **а в разі їх відсутності – акт обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання особи за формою, затвердженою Мінсоцполітики**, який складається посадовою особою виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади.
- в акті обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/ фактичного місця проживання особи зазначаються:
 - відомості про пільговика (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності));
 - інформація про задеклароване (zareєстроване) місце проживання (перебування)/фактичне місце проживання (вулиця, номер будинку, номер квартири, населений пункт, район, область, поштовий індекс);
 - відомості про осіб, які фактично проживають у житлі (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), родинний зв'язок (стосовно пільговика).

Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1002

Про внесення змін до Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

внесені зміни до

ПОРЯДОК надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 332

- врегульовано низка питань, зокрема **допомога на проживання: надається** внутрішньо переміщеним особам, які повторно перемістилися з тимчасово окупованої території російською федерацією території України, території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) після 24 лютого 2022 року;
- призначається** органом соціального захисту населення протягом **10** робочих днів з дати надходження заяви;
- призначається за останнім місцем обліку** органом соціального захисту населення, якщо внутрішньо переміщена особа змінювала своє місце обліку та не отримала допомогу.
- ДП «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України» **автоматично без повторного звернення осіб**, нараховує допомогу у разі включення територіальної громади до переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), який затверджується два рази на місяць наказом Мінреінтеграції, з 1 числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідну громаду включено до такого переліку.

Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1002

Про внесення змін до Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

внесені зміни до

ПОРЯДОК надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 332

- Крім цього Змінами врегульовано питання щодо надання можливості на отримання допомоги внутрішньо переміщеним особам, які мають право, та заяви яких були подані через Портал Дія до 30 квітня 2022 року і не були повністю ним сформовані або знаходилися в обробці.
- Мінцифри вже готове надавати Мінсоцполітики переліки внутрішньо переміщених осіб, які мають право на допомогу. Ці переліки ДП ІОЦ будуть надіслані в розрізі районів та міст, де такі особи первинно подавали документи через Портал Дія.
- При цьому така особа також **може самотійно** звернутися до органу соціального захисту населення або **через пошту** із заявою на надання допомоги на проживання, із зазначенням, зокрема номера банківського рахунка (за стандартом IBAN) або персональних даних одержувача, та надати підтверджувальну інформацію (наприклад скріншот).

Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 977

Деякі питання, пов'язані з компенсацією за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб

затверджено

Положення визначає загальні засади функціонування та використання інформаційно-аналітичної системи обліку даних, пов'язаних з компенсацією витрат за безоплатне тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб (далі - інформаційно-аналітична система).

- Положення визначає загальні засади функціонування та використання інформаційно-аналітичної системи обліку даних, пов'язаних з компенсацією витрат за безоплатне тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб (далі - інформаційно-аналітична система).

Згідно з документом

- інформаційно-аналітична система працюватиме з 1 вересня 2022 року.
- власникам житла компенсуватимуть з бюджету витрати, що пов'язані з безоплатним тимчасовим розміщенням людей, що перемістилися з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться військові (бойові) дії, або які перебувають/перебували в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а саме Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької та Київської областей, м. Києва, Луганської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей
- сума компенсації розраховується виходячи з кількості днів, протягом яких житлове приміщення надавалося для розміщення внутрішньо переміщеної особи
- сума компенсації за кожен людино-день становить 14,77 гривень

внесено зміни до

ПОРЯДОК компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 333

Низка відповідних Розпоряджень Кабінету Міністрів України про виділення з резервного фонду державного бюджету регіонам коштів для покриття витрат за конкретні місяці 2022 року на компенсацію за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.07.2022 № 572-р

Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на компенсацію витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.09.2022 № 798-р

Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на компенсацію витрат за липень 2022 р. за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 495 (зі змінами)

Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб

були затверджені

 Порядок формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб

 Порядок викупу, будівництва житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб

 Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на викуп, будівництво житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб

 Порядок надання житла, придбаного Держмолодьжитлом за рахунок коштів гуманітарної та іншої допомоги, для тимчасового проживання постраждалих осіб

затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1000

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 495

- визнано такими, що втратили чинність:
 - пункти 1 і 2 постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. № 582 «Про затвердження Порядку формування фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб і Порядку надання в тимчасове користування житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб»
 - постанову Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 р. № 1311 «Про внесення змін до Порядку надання в тимчасове користування житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб»
- уповноважено Міністерство розвитку громад та територій у межах повноважень здійснювати координацію діяльності з викупу (придбання) та будівництва житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.
- уповноважено Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій у межах повноважень здійснювати загальну координацію діяльності з обліку та розподілу фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Порядок надання житла, придбаного Держмолодьжитлом за рахунок коштів гуманітарної та іншої допомоги, для тимчасового проживання постраждалих осіб

- ✓ Порядок визначає механізм викупу, будівництва житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів, коштів міжнародних донорів, добровільних внесків фізичних і юридичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.
- ✓ Держмолодьжитло, сільські, селищні, міські ради чи уповноважені ними органи (далі - уповноважені органи) здійснюють придбання житла у відчужувачів житла (власників житла, замовників будівництва житла, тощо) у порядку, встановленому законодавством, за умови, що вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла (з урахуванням всіх обов'язкових платежів, що сплачуються покупцем при придбанні житла) не перевищує граничну вартість, визначену цим Порядком.

Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на викуп, будівництво житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб

- ✓ Порядок та умови застосовуються у разі викупу та/або будівництва житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів державного бюджету і визначають механізм надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на викуп, будівництво житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб (далі - субвенція).
- ✓ Головним розпорядником субвенції є Мінрегіон. Розпорядники субвенції за місцевими бюджетами визначаються рішеннями про такі бюджети відповідно до законодавства.

ПОРЯДОК формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб

- ✓ Порядок визначає умови формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.
- ✓ Фонд житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб (далі - фонд), формується сільськими, селищними, міськими радами або уповноваженими ними органами (далі - уповноважені органи) шляхом:
 - викупу (придбання) житла;
 - будівництва нового житла;
 - реконструкції наявних будинків і гуртожитків, а також переобладнання нежитлових приміщень на житлові;
 - передачі житла в комунальну або державну власність;
 - капітального ремонту об'єктів житлового фонду, зокрема об'єктів соціального призначення.
- ✓ До фонду можуть бути включені тільки вільні житлові приміщення.

Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1000

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 495

був затверджений

 Порядок надання житла, придбаного Держмолодьжитлом за рахунок коштів гуманітарної та іншої допомоги, для тимчасового проживання постраждалих осіб

- Порядок визначає механізм надання житла, придбаного Держмолодьжитлом за рахунок коштів гуманітарної та іншої допомоги, для тимчасового проживання осіб, житлові будинки (жилі приміщення) яких зруйновано, пошкоджено внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, або внутрішньо переміщених осіб.
- Надання житла постраждалим особам здійснюється за рішенням Держмолодьжитла на підставі договору найму.
- Перелік постраждалих осіб, яким надається житло для тимчасового проживання, та черговість його надання визначається обласними, Київською міською держадміністраціями (обласними, Київською міською військовими адміністраціями).
- Для включення до переліку постраждалих осіб, яким надається житло для тимчасового проживання, постраждалі особи подають до обласних, Київської міської держадміністрацій (обласних, Київської міської військових адміністрацій) документи, визначені пунктом 12 Порядку формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою КМУ від 29 квітня 2022 р. №495.
- Постраждалі особи, яким надається житло для тимчасового проживання, не мають права приватизувати, обмінювати та здійснювати поділ такого житла, здавати його в піднайм або вселяти до нього інших осіб.

Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1000

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 495

був затверджений

Порядок надання житла, придбаного Держмолодьжитлом за рахунок коштів гуманітарної та іншої допомоги, для тимчасового проживання постраждалих осіб

- Житло надається для тимчасового проживання на строк до одного року з можливістю продовження такого строку, якщо постраждалі особи не набули у власність або користування інше житло та:
 - пошкоджений житловий будинок (жиле приміщення) постраждалої особи не відновлено, – у разі надання житла для тимчасового проживання особі, житловий будинок (жиле приміщення) якої пошкоджено внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації;
 - не прийнято рішення про скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, – у разі надання житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщеній особі.
- Надання житла для тимчасового проживання здійснюється без внесення постраждалими особами плати за користування житлом та за умови внесення/відшкодування Держмолодьжитлу такими особами у порядку, визначеному договором найму, плати за житлово-комунальні послуги, операційних витрат (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, витрати на страхування житла тощо) за період тимчасового проживання.
- Умови користування житлом, що надається для тимчасового проживання постраждалим особам, визначаються договором найму між такими особами та Держмолодьжитлом.

Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 472 (зі змінами)

Деякі питання використання коштів, що надходять на офіційні рахунки для пожертв на підтримку України

затверджено

ПОРЯДОК використання офіційних рахунків для пожертв на підтримку України "United24"

- Порядок регулює питання використання державними органами коштів, що надходять на офіційні рахунки для пожертв на підтримку України "United24", та надання інформації про їх використання.
- Для цілей цього Порядку офіційними рахунками для пожертв на підтримку України "United24" вважаються спеціальний рахунок для збору коштів на підтримку Збройних Сил, рахунок "Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури", рахунок для гуманітарної допомоги українцям, постраждалим від російської агресії, рахунок для задоволення потреб освіти і науки, рахунок для задоволення потреб фізичної культури і спорту, молодіжної політики, рахунок для задоволення потреб культури, мистецтв, креативних індустрій, охорони і збереження культурної спадщини, культурних цінностей, підтримки засобів масової інформації, рахунок для забезпечення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, рахунок для забезпечення протидії інформаційним загрозам з боку держави-агресора, кіберзахисту, відновлення та розвитку цифрової інфраструктури держави та рахунок для задоволення потреб охорони здоров'я (далі - офіційні рахунки).

Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1002

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2022 р. № 194

внесені зміни до

Постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 № 194 «Деякі питання бронювання військовозобов'язаних в умовах правового режиму воєнного стану»

Кабмін передбачив можливість подовження на два місяці чинних відстрочок від призову на військову службу для військовозобов'язаних під час мобілізації та на воєнний час.

Зокрема,

- постановою вносяться зміни, які передбачають подовження терміну відстрочки від призову до двох місяців, на підставі обґрунтованого подання. Відповідні документи вже не потребують додаткового погодження Міноборони, якщо вони були надані.
- витяг з наказу Мінекономіки про відстрочку від призову військовозобов'язаному працівнику відтепер надаватиме безпосередньо роботодавець - підприємство, установа чи організація, де він працює.
- цим самим розширюються положення постанови Кабміну «Деякі питання бронювання військовозобов'язаних в умовах правового режиму воєнного стану» від 03 березня 2022 р. № 194, згідної якої відповідними повноваженнями наділялися лише органи державної влади та інші державні органи.

Указ Президента України від 17.05.2022 № 344/2022

Про невідкладні заходи щодо об'єднання зусиль для підтримки України

З метою консолідації міжнародних зусиль, спрямованих на надання підтримки Україні в захисті незалежності, територіальної цілісності та суверенітету, а також у її повоєнному відновленні, задля підвищення рівня обізнаності міжнародної спільноти про події в Україні **постановляю**:

1. Підтримати ініціативу щодо заснування національного бренду «UNITED 24» для об'єднання зусиль міжнародних партнерів, донорів, благодійників щодо підтримки України в захисті її незалежності, територіальної цілісності та суверенітету, а також у повоєнному відновленні.
2. Кабінету Міністрів України забезпечити:
 - 1) розробку концепції національного бренду «UNITED 24»;
 - 2) проведення інформаційної кампанії в Україні та за кордоном для просування мети, інструментів і концепції національного бренду «UNITED 24», а також поширення відповідної інформації під час міжнародних зустрічей та контактів;
 - 3) запровадження в рамках національної платформи «UNITED 24» «єдиного вікна» для пожертв від благодійних організацій, міжнародних партнерів та громадян з метою підтримки України, зокрема за такими напрямками, як: допомога Збройним Силам України; гуманітарна, медична допомога і допомога дітям; відновлення інфраструктури; цифрова та інформаційна протидія збройній агресії;
 - 4) прискорення інтеграції України в міжнародний цифровий простір, у тому числі шляхом створення нової мультимедійної платформи, державного іномовлення «UNITED 24» для забезпечення щоденного інформування міжнародної спільноти про реальний стан безпекової ситуації та події в Україні, а також протидії російській пропаганді.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.08.2022 № 747-р (зі змінами)

Деякі питання мультимедійної платформи «UNITED 24»

Відповідно до пункту 4 статті 2 Указу Президента України від 17 травня 2022 р. № 344 «Про невідкладні заходи щодо об'єднання зусиль для підтримки України»:

1. Установити, що:

- державне підприємство «ДІЯ» забезпечує створення та функціонування мультимедійної платформи «UNITED 24» (UNITED 24 MEDIA) (далі - мультимедійна платформа), зокрема закупівлю та створення відповідного фото-, відеоконтенту;
- мультимедійна платформа забезпечує інформування міжнародної спільноти про реальний стан безпекової ситуації та події в Україні, а також протидію російській пропаганді, популяризацію України у світі;
- створення, функціонування, закупівля та створення відповідного фото-, відеоконтенту мультимедійної платформи забезпечується за рахунок коштів, що надходять на рахунок Міністерства цифрової трансформації для забезпечення протидії інформаційним загрозам з боку держави-агресора, кіберзахисту, відновлення та розвитку цифрової інфраструктури держави, а також з інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Міністерству цифрової трансформації подати Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо подальшого розвитку мультимедійної платформи.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 04.07.2022 № 190

Про затвердження форми акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/ фактичного місця проживання особи

затверджено

➤ відповідно до пункту 8 Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 року № 848 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 807), пункту 9 Порядку надання щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2000 року № 1192, пункту 5⁻¹ Порядку надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 373, пункту 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами)

➤ визнано

таким, що втратив чинність, наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 28 квітня 2004 року № 95 «Про затвердження форми Акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї»

Наказ Міністерства у справах ветеранів України від 27.06.2022 № 107

Про внесення зміни до наказу Міністерства у справах ветеранів України від 21.01.2022 № 18

Відповідно до абзацу третього пункту 17 *Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб санаторно-курортним лікуванням*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 200, пункту 9 Положення про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1175 (зі змінами),

➤ внесено зміни до наказу Міністерства у справах ветеранів України від 21 січня 2022 року **№ 18 «Про встановлення граничної вартості санаторно-курортної путівки (ліжко-дня) у 2022 році»** щодо встановлення у 2022 році граничної вартості санаторно-курортної путівки (ліжко-дня) деяким пільговим категоріям громадян

Постанова Правління Пенсійного Фонду України від 30.05.2022 № 7-1

Про затвердження Порядку надання в електронній формі інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування на запити органів Служби безпеки України

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», статті 25 Закону України «Про Службу безпеки України», статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», пунктів 9, 10 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 року № 280

➤ Порядок визначає процедуру надання Пенсійним фондом України на запити Центрального управління та регіональних органів Служби безпеки України інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - Реєстр застрахованих осіб), необхідної Службі безпеки України, її органам і співробітникам для виконання покладених на них обов'язків в межах реалізації повноважень, наданих їм Законами України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Службу безпеки України», «Про державну таємницю», «Про контррозвідувальну діяльність» (далі - інформаційний обмін).

Наказ Міністерства соціальної політики України від 17.05.2022 № 151

Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства соціальної політики України

внесені зміни до

Типового положення про центр реінтеграції бездомних осіб

затверджене наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14.02.2006 № 31

Типового положення про будинок нічного перебування

затверджене наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14.02.2006 № 31

Типового положення про центр соціальної адаптації звільнених осіб

затверджене наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14.02.2006 № 31

Типового положення про соціальний готель

затверджене наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 03.04.2006 № 98

Типового положення про центр реінтеграції бездомних осіб

затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 19.04.2011 № 135

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2022 № 729-р

Про внесення змін у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 р. № 523

внесені зміни до

ПЕРЕЛІК адміністративних послуг органів виконавчої влади та адміністративних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування у порядку виконання делегованих повноважень, які є обов'язковими для надання через центри надання адміністративних послуг

затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.05..2022 № 523-р

перелік адміністративних послуг, які надаються через ЦНАПи, доповнено такими послугами:

- надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам;
- надання одноразової компенсації особам з інвалідністю та дітям з інвалідністю, постраждалим внаслідок дії вибухонебезпечних предметів;
- надання щорічної допомоги на оздоровлення особам з інвалідністю та дітям з інвалідністю, постраждалим внаслідок дії вибухонебезпечних предметів.

Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.2022 № 937

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137

О Н О В Л Е Н О

ПОЛОЖЕННЯ про Єдиний державний вебпортал електронних послуг

затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 04.12..2019 № 1137

Положення визначає мету, основні завдання, функціональні можливості та суб'єктів Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), зміст розміщеної на ньому інформації та порядок її внесення, порядок ведення Реєстру адміністративних послуг. Зокрема,

- додали визначення термінів, які вживають у Положенні.
- визначили, що Портал Дія створений, щоб реалізувати право кожного користувача на доступ до електронних публічних та інших послуг, звернення до органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, благодійної та волонтерської діяльності, отримання інформації з національних електронних інформаційних ресурсів, інших інформаційно-комунікаційних систем, яка необхідна для надання послуг.
- розширили основні завдання Порталу Дія. Відтак, користувачі отримають доступ до фінансових послуг, інформацію про кредитну історію з бюро кредитних історій та доступ до різних видів благодійної діяльності, в т. ч. волонтерської. Портал Дія транслюватиме теле- і радіопрограми та передачі, розміщуватиме мультимедійний, інформаційний, пізнавальний та ігровий контент.
- до функціональних можливостей Порталу Дія додали:
 - електронну ідентифікацію користувачів через безконтактні електронні носії, імплантовані до паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон, посвідки на постійне проживання чи посвідки на тимчасове проживання відповідно до рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації;
 - віддалену ідентифікацію фізичних осіб із використанням віддаленого кваліфікованого електронного підпису «Дія.Підпис» («Дія ID») під час передачі електронної копії документів;
 - можливість накласти віддалений кваліфікований електронний підпис «Дія.Підпис» («Дія ID») особи та кваліфікованої електронної печатки технічного адміністратора Порталу Дія на електронну копію документу.

Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.2022 № 910

Деякі питання передачі персональних даних за межі України засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг

встановлено, що:

- для забезпечення можливості використання громадянами України за їх бажанням електронного відображення інформації, що міститься у документах, передачі електронних копій відповідних документів, отримання публічних послуг за межами України персональні дані можуть передаватися за допомогою засобів Єдиного державного вебпорталу електронних послуг іноземним суб'єктам відносин, пов'язаних з персональними даними, держав, що забезпечують належний захист персональних даних, за переліком згідно з додатком
- перелік держав, що забезпечують належний захист персональних даних, наведений у додатку, застосовується виключно для цілей цієї постанови
- персональні дані не можуть передаватися іноземним суб'єктам, що зареєстровані у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом, державах, які входять до митних та воєнних союзів з такими державами, та/або кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером) яких є зазначені держави, суб'єктам, діяльність яких підпадає під дію Закону України «Про санкції», щодо яких прийнято рішення про застосування санкцій в Україні

Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.2022 № 913

Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо статусу Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини

внесено зміни до

внесено зміни до актів Кабінету Міністрів України щодо статусу Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини

Зокрема,

➤ у пункті 3 постанови №784 «Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» визначено, що Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини призначає на посаду та звільняє з посади Кабінет Міністрів України за поданням Міністра юстиції. **За умовами оплати праці, матеріально-побутового та іншого забезпечення Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини прирівнюється до посади Урядового уповноваженого.**

(раніше у цій постанові було визначено так: «Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини призначає на посаду та звільняє з посади Кабінет Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України за пропозицією Міністра юстиції»).

- виключено норму, що Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини є заступником Міністра юстиції
- також у плані заходів, спрямованих на виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи, затвердженого розпорядженням КМУ від 23 липня 2008 р. №1002, слова «Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини» замінили словами «Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини».
- відповідні зміни внесено також до різних постанов Уряду стосовно утворення міжвідомчих комісій

СПРАВИ

З ПРИВОДУ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО
ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

- ❖ про порядок підтвердження трудового стажу померлого годувальника за відсутності документів про наявний стаж його роботи

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- За відсутності документів про наявний стаж роботи і неможливості одержання їх внаслідок відсутності архівних даних з інших причин, окрім неможливості їх одержання у зв'язку з воєнними діями, стихійним лихом, аваріями, катастрофами або іншими надзвичайними ситуаціями, враховуючи специфіку пенсії у зв'язку з втратою годувальника, згідно якої за її призначенням звертається непрацездатний член сім'ї померлого годувальника, який був на його утриманні, а не сам годувальник, трудовий стаж годувальника може бути встановлено на підставі показань не менше двох свідків, які б знали годувальника по спільній з ним роботі на одному підприємстві, в установі, організації (в тому числі колгоспі) або в одній системі і мали документи про свою роботу за час, стосовно якого вони підтверджують роботу.

Постанова Верховного Суду від 09 серпня 2022 року № 380/1772/21

❖ про обов'язкову умову для проведення індексації пенсії

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Обов'язковою умовою проведення індексації пенсії є подання позивачем довідки підприємства, де вона працює, в якій зазначається розмір її оплати праці, проіндексована її сума і сума індексації, з урахуванням тих обставин, що заробітна плата працюючого пенсіонера не буде перевищувати прожиткового мінімуму встановленого для працездатної особи.

Постанова Верховного Суду від 04 травня 2022 року № 369/3365/17

- ❖ про єдину підставу для перегляду рішення пенсійного органу про перерахунок пенсії під час інвентаризації пенсійних справ

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Єдиною підставою для перегляду рішення пенсійного органу про перерахунок пенсії під час інвентаризації пенсійних справ є виявлення порушень законодавства.

Постанова Верховного Суду від 29 серпня 2022 року № 540/1748/19

❖ про уточнення поняття «особа передпенсійного віку»

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Ані Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», ані будь-який інший закон не містить чіткого визначення поняття «особа передпенсійного віку».
- Пункт 2 розділу 1 Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності, затвердженого Наказом Міністерства соціальної політики України від 15.06.2015 № 613 містить визначення поняття «передпенсійний вік» - вік особи за 2 роки до досягнення нею пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Постанова Верховного Суду від 04 травня 2022 року № 200/451/20-а

- ❖ про неприпустимість формального підходу пенсійного органу при розгляді заяви про призначення/перерахунок пенсії

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Відповідно до пункту 3.3 Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 25.11.2005 № 22-1 орган, що призначає пенсію, надає: роз'яснення підприємствам, установам, організаціям та особам з питань призначення та виплати пенсій; у разі необхідності - бланки документів; допомогу особам, зазначеним у пунктах 1.1 і 1.2 розділу I цього Порядку, щодо одержання відсутніх документів для призначення пенсії; у разі необхідності - допомогу щодо визначення права на пенсію до звільнення особи з посади, яка дає право на її призначення.
- Таким чином, одним із обов'язків пенсійного органу при розгляді заяви про призначення/перерахунок пенсії є надання заявникам у разі необхідності бланків документів.

Постанова Верховного Суду від 04 травня 2022 року № 805/5133/18-а

❖ про формулу визначення заробітної плати для обчислення пенсії

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

➤ Передбачена статтею 40 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» формула визначення заробітної плати для обчислення пенсії та формула визначення коефіцієнту заробітної плати за кожний місяць страхового стажу є єдиними і застосовуються до всієї заробітної плати, яка враховується при обчисленні пенсії.

Постанова Верховного Суду від 11 травня 2022 року № 661/404/17

❖ про порядок обчислення середньоденної заробітної плати (доходу)

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати (оподатковуваного доходу), з якої сплачувалися страхові внески на робочі дні передбачено лише для осіб, робочий час яких у зв'язку з особливостями умов праці не піддається точному обліку, для осіб, які робочий час розподіляють на свій розсуд (робота вдома, страховий агент тощо), та для добровільно застрахованих осіб за усіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Постанова Верховного Суду від 18 травня 2022 року № 140/2338/18

- ❖ про обов'язок пенсійного органу надавати заявнику інформацію про умови призначення усіх видів пенсії, на які він має право

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Саме Пенсійний фонд та його органи повинні забезпечити умови, за яких особа обізнана з умовами призначення різних пенсій і може робити усвідомлений вибір.
- Належне виконання цього обов'язку передбачає надання інформації про умови призначення усіх видів пенсії, на які заявник має право.

➤ Постанова Верховного Суду від 25 травня 2022 року № 409/2218/17

- ❖ про обов'язок органів Пенсійного фонду України здійснювати перевірку допустимості документів, поданих разом із заявою для призначення пенсії

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Саме на органи Пенсійного фонду України покладено обов'язок щодо здійснення перевірки допустимості документів, поданих разом із заявою для призначення пенсії, та обґрунтованість видачі таких з метою забезпечення не лише реалізації права особи на призначення та отримання пенсії, а й контролю за цільовим використанням коштів Пенсійного фонду.

Постанова Верховного Суду від 31 травня 2022 року № 554/1501/17

❖ про застосування строку давності щодо сум пенсій які не були нараховані пенсійним органом

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

➤ За змістом статті 87 Закону України «Про пенсійне забезпечення» та статті 46 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» строк давності не застосовується лише до вимог щодо нарахованих пенсій, але не у випадку якщо суми пенсії не були нараховані пенсійним органом.

Постанова Верховного Суду від 01 червня 2022 року № 460/100/21

Аналогічна правова позиція застосована Верховним Судом у подібних правовідносинах у постанові від 9 лютого 2022 року у справі № 460/8776/20.

- ❖ про механізм фінансування різниці у розмірі пенсії осіб, які мають науковий стаж роботи на кількох підприємствах

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Фінансування різниці у розмірі пенсії осіб, які мають науковий стаж роботи на кількох підприємствах здійснюється пропорційно зарахованому для призначення пенсії науковому стажу роботи.

Постанова Верховного Суду від 06 червня 2022 року № 814/2936/16

❖ про відсутність підстав для врахування при призначенні пенсії страхового стажу набутого на території Естонії

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

➤ При призначенні в Україні пенсії на пільгових умовах чи за вислугу років пільговий (спеціальний) страховий стаж, набутий на території Естонії, не враховується.

Постанова Верховного Суду від 08 червня 2022 року № 420/4613/19

- ❖ про обов'язок пенсійного органу прийняти рішення про призначення (перерахунок) або про відмову в призначенні (перерахунку) пенсії у разі звернення до нього особи із відповідною заявою

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- У разі звернення особи до пенсійного органу із заявою про призначення (перерахунок) пенсії, останній зобов'язаний розглянути подану заяву із документами та прийняти відповідне рішення щодо призначення (перерахунок) або про відмову в призначенні (перерахунку) пенсії.

Постанова Верховного Суду від 23 червня 2022 року № 812/1260/18

- ❖ про категорію пенсій до яких застосовується порядок відшкодування витрат на доставку пільгових пенсій за рахунок коштів Пенсійного фонду України або за рахунок Державного бюджету України

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Порядок, за якого витрати на доставку пільгових пенсій покриваються до 01 січня 2005 року за рахунок коштів Пенсійного фонду України, а з 01 січня 2005 року - за рахунок коштів Державного бюджету України, стосується лише витрат на виплату та доставку пенсій, призначених особам на підставі статті 14 Закону України "Про пенсійне забезпечення".

Постанова Верховного Суду від 23 червня 2022 року № 804/2793/18

- ❖ про визначення коефіцієнта заробітної плати для перерахунку пенсії особі, яка після призначення пенсії продовжила працювати

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Чинне законодавство не наділяє орган Пенсійного фонду України правом самостійно змінювати періоди страхового стажу, за які взято заробітну плату для обчислення розміру пенсії при її призначенні або останньому перерахунку.

Постанова Верховного Суду від 29 червня 2022 року № 160/1052/19

- ❖ про умови отримання грошової допомоги при виході на пенсію за Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Для отримання визначеної пунктом 7-1 розділу «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» грошової допомоги при виході на пенсію за цим Законом особа має дотриматись таких вимог:
 - станом день досягнення пенсійного віку працювати в установах державної або комунальної форми власності на посадах, робота на яких дає право на призначення пенсії за вислугу років відповідно до пунктів «е» - «ж» статті 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення»;
 - пенсія має призначатися особі вперше (тобто особи, які отримували пенсію раніше і з будь-яких причин перестали отримувати її право на зазначену грошову допомогу втратили);
 - станом на день звернення за призначенням пенсії особа повинна мати страховий стаж на зазначених вище посадах (для чоловіків - 35 років, для жінок - 30 років).У разі, якщо на день досягнення пенсійного віку особа не має відповідного спеціального стажу, то така особа може «відтермінувати» реалізацію свого права виходу на пенсію задля набуття спеціального стажу, необхідного для отримання грошової допомоги.

Постанова Верховного Суду від 15 червня 2022 року № 200/854/19-а

- ❖ про умови для пільгового (кратного) обчислення періоду проходження особами строкової військової служби в районах Крайньої Півночі

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Законодавець встановив дві умови для пільгового обчислення періоду строкової військової служби в районах Крайньої Півночі: 1) проходження строкової військової служби в районах Крайньої Півночі і в місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі; 2) прийняття після служби на роботу в районах Крайньої Півночі і в місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі протягом трьох місяців.

Постанова Верховного Суду від 19 квітня 2022 року № 300/756/19

СПРАВИ

З ПРИВОДУ ПЕНСІЙНОГО ЗАХИСТУ
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

- ❖ про неправомірність позбавлення особи права на призначення пенсії державного службовця у разі відсутності встановленої законодавством форми довідки про заробітну плату для призначення пенсії державним службовцям

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Відсутність встановленої законодавством форми довідки про заробітну плату для призначення пенсії державним службовцям не може бути підставою для позбавлення особи права на призначення пенсії відповідно до Закону України «Про державну службу» за умови наявності у неї такого права та відсутності заперечення з боку пенсійного органу права особи на таку пенсію.

Постанова Верховного Суду від 16 червня 2022 року № 399/473/17

СПРАВИ

З ПРИВОДУ ПЕНСІЙНОГО ЗАХИСТУ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

- ❖ про сталість розміру уже призначеної пенсії військовослужбовця до складових грошового забезпечення (окладу) для перерахунку пенсії

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Відсоткове співвідношення, установлене статтею 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», уже призначеної пенсії до складових грошового забезпечення (окладу) є сталим, оскільки визначається на день призначення пенсії, а не перерахунку раніше призначених, так і з огляду на те, що законодавчо діє принцип незворотності нормативно-правових актів у часі в силу прямих приписів статті 58 Конституції України.

Постанова Верховного Суду від 07 вересня 2022 року № 1.380.2019.000354

- ❖ про обов'язок військового комісаріату надавати пенсійному органу довідку про розмір грошового забезпечення військовослужбовця

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Органи Пенсійного Фонду України не наділені повноваженнями самостійно визначати розмір пенсії, а здійснюють її нарахування на підставі наданих їм іншими органами довідок про розмір грошового забезпечення, і розмір пенсійних виплат залежить від розміру складових грошового забезпечення, зазначених у таких довідках.
- Без наявності довідки про розмір грошового забезпечення пенсійний орган не може зробити перерахунок раніше призначених пенсій.

Постанова Верховного Суду від 25 травня 2022 року № 320/6485/18

Аналогічна правова позиція неодноразова викладена Верховним Судом, зокрема, у постановках від 26.11.2020 (справа №826/16982/18) та від 20.05.2021 (справа №826/15002/18).

- ❖ про розрахункову величину для визначення розмірів посадових окладів та окладів за спеціальним (військовим) званням

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 року № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» розрахунковою величиною для визначення розмірів посадових окладів та окладів за спеціальним (військовим) званням, як складових грошового забезпечення військовослужбовців, що проходять військову службу, є саме розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначений законом на 01 січня 2018 року, а мінімальна заробітна плата (чи її частина) для розрахунків розмірів цих окладів не застосовується.

Постанова Верховного Суду від 08 червня 2022 року № 1.380.2019.004323

Зазначені висновки узгоджуються з позицією, висловленою Верховним Судом у постановках від 11 лютого 2021 року у справі № 200/3757/20-а у справі № 240/11952/19, від 14 квітня 2021 року у справі № 240/12309/20 та від 10 вересня 2021 року у справі № 480/5496/20.

- ❖ про непоширення постанови Кабінету Міністрів України «Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб» на збільшення розміру пенсії інвалідам війни

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Постановою Кабінету Міністрів України № 103 від 21.02.2018 «Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб» врегульовано поетапність виплати підвищення пенсії на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», та вона не поширюється на збільшення розміру пенсії інвалідам війни на 25 відсотків, підвищення пенсії інвалідам війни II групи - у розмірі 40 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність та щомісячної цільової грошової допомоги на прожиття інваліду війни II групи у сумі 50,00 грн.

Постанова Верховного Суду від 11 липня 2022 року № 300/258/19

- ❖ про застосування прожиткового мінімуму як розрахункової величини для визначення розміру посадових окладів осіб, яким призначена пенсія відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК(1)

- З 01.01.2020 положення пункту 4 постанови № 704 в частині визначення розрахунковою величиною для визначення посадових окладів, розрахованих згідно з постановою № 704 прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня 2018 року не відповідає правовим актам вищої юридичної сили, згідно із якими прожитковий мінімум як базовий державний стандарт був змінений на відповідний рік, у тому числі як розрахункова величина для визначення посадових окладів, заробітної плати, грошового забезпечення працівників державних органів;
- Через зростання прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, зокрема, згідно із Законом № 1082-IX, у осіб з числа військовослужбовців виникло право на отримання довідки про розміри грошового забезпечення для перерахунку пенсії за формою, що передбачена додатком 2 до Порядку № 45, з урахуванням оновлених даних про розмір посадового окладу та окладу за військовим (спеціальним) званням, які визначаються шляхом застосування пункту 4 постанови № 704 із використанням для їх визначення розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року (через його збільшення на відповідний рік).

Постанова Верховного Суду від 02 серпня 2022 року № 440/6017/21

- ❖ про застосування прожиткового мінімуму як розрахункової величини для визначення розміру посадових окладів осіб, яким призначена пенсія відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК (2)

- Встановлене положеннями пункту 3 розділу II Прикінцевих та перехідних положень Закону № 1774-VIII обмеження щодо застосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини для визначення посадових окладів, розрахованих згідно з постановою № 704 жодним чином не впливає на спірні правовідносини, оскільки такою розрахунковою величиною є прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений законом на 1 січня календарного року. Розмір мінімальної заробітної плати не є розрахунковою величиною для визначення посадових окладів, а застосований з іншою метою - для визначення мінімальної величини, яка враховується як складова при визначенні розмірів посадових окладів та окладів за військовим (спеціальним) званням.

Постанова Верховного Суду від 02 серпня 2022 року № 440/6017/21

- ❖ про умови для виникнення права на дострокове призначення пенсії за віком особі зі статусом учасника бойових дій

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Правом на дострокове призначення пенсії за віком за визначених умов наділені не всі особи зі статусом учасника бойових дій, а тільки ті особи, які є військовослужбовцями, резервістами чи військовозобов'язаними, або особами, які у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення.

Постанова Верховного Суду від 02 серпня 2022 року № 360/2417/21

Аналогічна правова позиція висловлена Верховним Судом у постанові від 29 вересня 2020 року у справі № 263/14242/17.

СПРАВИ

З ПРИВОДУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

- ❖ про надання статусу учасника бойових дій особам рядового і начальницького складу Міністерства надзвичайних ситуацій України

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Рішення про надання або відмову в наданні статусу учасника бойових дій особам рядового і начальницького складу Міністерства надзвичайних ситуацій України (Державна служба України з надзвичайних ситуацій) на підставі пункту 11 частини 1 статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» приймає Комісія з питань розгляду матеріалів про визначення статусу учасника бойових дій у ДСНС України незалежно від того, чи вказані особи звільнені зі служби. При цьому, статус учасника бойових дій може бути наданий лише особам, які у складі груп піротехнічних робіт (груп розмінування) залучалися до безпосереднього виконання завдань щодо розмінування (виявлення, знешкодження та знищення) вибухонебезпечних предметів на території України.

Постанова Верховного Суду від 23 червня 2022 року № 803/1094/17

- ❖ про право на отримання посвідчення "члена сім'ї військовослужбовця, який загинув (помер) чи пропав безвісти під час проходження військової служби"

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

У абзаці 16 пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» визначено, що до членів сімей загиблих (тих, які пропали безвісти) військовослужбовців, партизанів та інших осіб, зазначених у цій статті, належать: утриманці загиблого або того, хто пропав безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія; батьки; один з подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні; діти, які не мають (і не мали) своїх сімей; діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття; діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти.

Таким чином, статус «Член сім'ї загиблого (померлого)» не може бути встановлений, «Посвідчення члена сім'ї загиблого» не може бути видано особі, яка, хоч і проживала спільно із загиблим військовослужбовцем, однак у зареєстрованому шлюбі з ним на час його загибелі не перебувала.

Постанова Верховного Суду від 06 липня 2022 року № 809/1346/17

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 19.03.2021 у справі № 1840/2940/18.

- ❖ про умову для застосування дворічного строку на отримання військовослужбовцем одноразової грошової допомоги в більшому розмірі

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Наведений у пункті 4 статті 16-3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» дворічний строк застосовується до правовідносин пов'язаних з отриманням одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, з урахуванням раніше виплаченої суми, за умови якщо у зазначений строк особа з інвалідністю (з втратою працездатності), скориставшись своїм правом на отримання допомоги, набула право на отримання відповідної допомоги у більшому розмірі. Тобто обов'язковою умовою для застосування зазначеної норми (чинної на час виникнення спірних правовідносин і вирішення справи у судах першої та апеляційної інстанцій) є отримання особою грошової допомоги і повторне звернення за отриманням доплати.

Постанова Верховного Суду від 13 квітня 2022 року № 240/12378/19

- ❖ про неконституційність законодавчого обмеження виплати одноразової грошової допомоги військовослужбовцям дворічним строком з 06.04.2022

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Рішенням Конституційного Суду України (Другий сенат) від 6 квітня 2022 року № 1-р(II)/2022 у справі про посилений соціальний захист військовослужбовців положення пункту 4 статті 16-3 Закону № 2011-XII визнано такими, що не відповідають Конституції України, а саме: статтям 1, 3, частині першій та другій статті 8, частині п'ятій статті 17, частині першій статті 17 Конституції України.
- Проте, зазначена юридична позиція Конституційного Суду України може бути застосована судами тільки з дня ухвалення Конституційним Судом відповідного рішення, тобто з 06.04.2022.

Постанова Верховного Суду від 15 червня 2022 року № 296/8156/17

- ❖ про визначення розміру грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Призначення і виплату грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста, в тому числі й вирішення питань стосовно обчислення її розміру, необхідно здійснювати в установленому законодавством порядку, що діяло на день виникнення права на отримання такої допомоги, тобто станом на дату, що зазначена у свідоцтві про смерть.

Постанова Верховного Суду від 29 червня 2022 року № 640/6477/19

- ❖ про порядок виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Виплата одноразової грошової допомоги у разі смерті військовослужбовця здійснюється шляхом виплати її усім членам сім'ї загиблого у рівних частках. Винятком з цього є нотаріально посвідчена відмова членів сім'ї загиблого військовослужбовця від своєї частки одноразової допомоги, в такому випадку частка цих осіб розподіляється між іншими членами сім'ї, які мають право на її отримання.

Постанова Верховного Суду від 29 червня 2022 року № 640/6477/19

- ❖ про обов'язок військової частини після переміщення військовослужбовця на нове місце служби проводити перевірку вислуги років

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Після переміщення військовослужбовця на нове місце служби до військової частини кадровим (стройовим) підрозділом цієї частини проводиться перевірка вислуги років для виплати надбавки за вислугу років та складається відповідний висновок.

Постанова Верховного Суду від 20 липня 2022 року № 820/2720/17

- ❖ про звільнення від сплати військового збору військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу на період їх безпосередньої участі в антитерористичній операції, починаючи з 09.09.2015 року

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Доходи військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, отримані у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) з 09.09.2015 року на період їх безпосередньої участі в антитерористичній операції, не підлягають оподаткуванню військовим збором.

Постанова Верховного Суду від 20 липня 2022 року № 820/2720/17

- ❖ про право військовослужбовця, звільненого в запас у зв'язку з закінченням строку дії контракту, на грошову компенсацію за належне йому для отримання жиле приміщення

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК (1)

- Держава взяла на себе обов'язок забезпечення військовослужбовців (військовослужбовців запасу) жилими приміщеннями або за їх бажанням грошовою компенсацією за належне їм для отримання жиле приміщення, зокрема, військовослужбовців, які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, на підставах, у межах норм і відповідно до вимог, встановлених ЖК, іншими законами, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.
- Військовослужбовці, які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, та члени їх сімей мають право на отримання житла, а отже і на грошову компенсацію, в тому числі і у разі звільнення в запас чи відставку за віком, станом здоров'я, а також у зв'язку із скороченням штатів або проведенням інших організаційних заходів, у разі неможливості їх використання на військовій службі, крім випадків, передбачених пунктом 30 Порядку № 1081.

Постанова Верховного Суду від 10 серпня 2022 року № 260/764/21

- ❖ про право військовослужбовця, звільненого в запас у зв'язку з закінченням строку дії контракту, на грошову компенсацію за належне йому для отримання жиле приміщення

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК (2)

- У словосполученні «звільнення з військової служби у запас або у відставку за віком, станом здоров'я», що міститься у пункті 9 статті 12 Закону № 2011-XII такі умови як вік і стан здоров'я, відносяться виключно до поняття «звільнення у відставку», як варіанту (способу) звільнення з військової служби, і жодним чином не відноситься до поняття «звільнення у запас».
- У разі звільнення військовослужбовця в запас у зв'язку з закінченням строку дії контракту та наявністю у нього більше 20 років календарної вислуги, за відсутності підстав для зняття його з обліку, наведених у пункті 30 Порядку № 1081, за такою особою зберігається право на перебування на обліку громадян, потребуючих поліпшення житлових умов, а отже і право на грошову компенсацію за належне їй для отримання жиле приміщення відповідно до вимог пункту 9 статті 12 Закону № 2011-XII та Порядку № 728.

Постанова Верховного Суду від 10 серпня 2022 року № 260/764/21

- ❖ про компенсацію роботодавцям середнього заробітку працівникам, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації та на особливий період

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Органи державної влади не можуть посилатися на відсутність бюджетних асигнувань, як на причину невиконання своїх зобов'язань щодо компенсації роботодавцям середнього заробітку працівникам, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації та на особливий період.

Постанова Верховного Суду від 10 серпня 2022 року № 260/764/21

- ❖ про виключну компетенцію Міжвідомчої комісії, яка утворюється Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції для надання статусу УБД

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- З'ясування питання про віднесення особи до категорії осіб, які мають право на отримання статусу учасника бойових дій, є виключною компетенцією Міжвідомчої комісії, а не Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичних операцій.
- Жодним нормативним актом не встановлено право Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичних операцій підмінити собою Міжвідомчу комісію та надавати оцінку документам, поданим особою.

Постанова Верховного Суду від 31 серпня 2022 року № 826/2878/18

Аналогічні висновки сформовані Верховним Судом в постановах від 15.07.2019 у справі № 440/3546/18, від 12.12.2019 у справі № 560/1254/19, від 16.07.2020 у справі № 826/13682/18.

СПРАВИ

З СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН,
ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ
КАТАСТРОФИ

❖ про видачу дубліката посвідчення особи, що постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

➤ Передбачена пунктом 11 Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997 року № 51, процедура видачі дубліката раніше виданого посвідчення не містить вимог щодо перевірки обставин участі особи, яка потребує видачі дублікату, в ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Постанова Верховного Суду від 15 червня 2022 року № 805/4764/16-а

- ❖ про включення доплати за виконання службових обов'язків у зоні відчуження ЧАЕС до складу грошового забезпечення, з якого здійснюється обчислення та перерахунок пенсії

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Доплата за виконання службових обов'язків у зоні відчуження ЧАЕС є щомісячним додатковим видом грошового забезпечення, яку особа отримувала під час проходження служби, дана доплата входить до грошового забезпечення та має постійний характер.
- Отже, щомісячна доплата за роботу у зоні відчуження ЧАЕС має бути включена до складу грошового забезпечення, з якого здійснюється обчислення та перерахунок пенсії.

Постанова Верховного Суду від 31 серпня 2022 року № 120/3807/18-а

- ❖ про наявність у особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи, права на виплату одноразової грошової допомоги після отримання одноразової компенсації

➤ ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Отримання особою одноразової компенсації відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», не позбавляє її права отримати одноразову грошову допомогу, передбачену Законом України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

Постанова Верховного Суду від 31 серпня 2022 року № 804/2410/17

Аналогічні висновки викладені в постановах Верховного Суду у постановах від 30.03.2021 №820/6378/16, від 13.06.2019 №810/1799/16, від 18.05.2021 №686/25669/16-а.

СПРАВИ

З ПРИВОДУ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО
ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

❖ про особливості зарахування до страхового стажу особи періоду перебування на обліку в центрі зайнятості

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Виплата допомоги по безробіттю та перебування на обліку безробітних є самостійними процедурами з окремими строками та підставами для їх початку та припинення.
- До страхового стажу особи, яка перебувала на обліку в центрі зайнятості як безробітна, зараховується лише період, протягом якого особа отримувала допомогу по безробіттю, а не весь період перебування особи на обліку в центрі зайнятості як безробітного.

Постанова Верховного Суду від 20 квітня 2022 року № 638/7217/16-а

- ❖ про обов'язок Фонду соціального страхування прийняти рішення за результатами розгляду звернення громадян щодо оформлення страхових виплат

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Рішення про призначення страхових виплат або про відмову в їх призначенні повинно оформлятися розпорядчим індивідуальним правовим актом у формі постанови Фонду соціального страхування.
- Відсутність належним чином оформленого рішення Фонду соціального страхування про призначення страхових виплат або про відмову в їх призначенні у формі постанови свідчить про те, що уповноважений орган не прийняв жодного рішення з числа тих, які він повинен був ухвалити за законом.

Постанова Верховного Суду від 18 травня 2022 року № 340/5803/20

❖ про наслідки ненадання центру зайнятості населення згоди на обробку персональних даних

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

➤ Ненадання центру зайнятості населення згоди на обробку персональних даних особою, яка звернулась за призначенням допомоги по безробіттю, є підставою для надання такій особі лише інформаційно-консультаційних послуг, але унеможлиблює їй виплату допомоги по безробіттю.

Постанова Верховного Суду від 25 травня 2022 року № 276/847/16-а

- ❖ про укладення особою, яка перебуває на обліку в центрі зайнятості, цивільно-правової угоди без подальшого отримання доходу

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Укладення особою, яка перебуває на обліку в центрі зайнятості, цивільно-правової угоди без подальшого отримання доходу не є підставою для позбавлення цієї особи статусу безробітного.

Постанова Верховного Суду від 15 червня 2022 року № 826/3055/17

- ❖ про обов'язок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності здійснювати фінансування страхувальників - роботодавців у встановлені законодавством строки

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Чинним законодавством України не встановлено права Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності не здійснювати фінансування страхувальників - роботодавців для надання матеріального забезпечення найманим працівникам протягом десяти робочих днів після надходження заяви від страхувальників - роботодавців з підстави непроведення перевірки, несвоєчасного проведення чи призупинення позапланової перевірки.

Постанова Верховного Суду від 22 червня 2022 року № 816/826/17

- ❖ про забезпечення права особи на соціальний захист у разі ненарахування та несплати страхувальником (роботодавцем) страхових внесків до Пенсійного фонду України

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Ненарахування та несплата страхувальником (роботодавцем) страхових внесків за особу у періоди її роботи, не може бути підставою для неврахування при призначенні пенсії застрахованій особі, з заробітної плати якої не нараховані страхові внески.

Постанова Верховного Суду від 02 серпня 2022 року № 560/4616/20

- ❖ про безспірний порядок стягнення простроченої заборгованості зі сплати страхових внесків на випадок безробіття на підставі рішення територіального органу Державної служби зайнятості

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Рішення територіального органу Державної служби зайнятості про стягнення простроченої заборгованості зі сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, не оскаржене роботодавцем у порядку, встановленому Інструкцією про порядок обчислення і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, затвердженою наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 18.12.2000 № 339 або в судовому порядку, є обов'язковим до виконання.
- Таке рішення не може бути оскаржене роботодавцем в межах позову територіального органу Державної служби зайнятості про стягнення простроченої заборгованості зі сплати страхових внесків.

Постанова Верховного Суду від 02 серпня 2022 року № 805/1290/17-а

- ❖ про неправомірність відмови у призначенні субсидії за житлово-комунальні послуги у зв'язку з відсутністю реєстрації місця проживання

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Відсутність реєстрації місця проживання особи у належному йому житловому приміщенні не може бути підставою для відмови у призначенні субсидії за житлово-комунальні послуги, оскільки Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848, не пов'язує можливість її призначення з такими обставинами, а пункт 5 цього Положення містить виключний перелік підстав для такої відмови.

Постанова Верховного Суду від 20 квітня 2022 року № 401/676/17

- ❖ про повернення до державного бюджету невикористаних сум субсидії, призначеної для відшкодування витрат на комунальні послуги

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- Невикористані суми субсидії надавачем послуг перераховуються на рахунок структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, який повертає до державного бюджету зазначені кошти, при цьому, не повертаючи їх споживачу.
- Повернення невикористаної субсидії одержувачу можливо лише у випадках відшкодування витрат на оплату послуг з газу, - електропостачання для індивідуального опалення.

Постанова Верховного Суду від 06 вересня 2022 року № 815/3009/18

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ,
ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ВВЕДЕННЯМ ВОЄННОГО СТАНУ

❖ про форми розгляду спорів в судовому засіданні Великої Палати Верховного Суду в умовах воєнного стану

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- ...З огляду на умови та обстановку, за яких має здійснюватися правосуддя у справі щодо позовних вимог Приватної компанії та на необхідність дотримання принципів рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом; гласності і відкритості судового процесу; змагальності сторін та розумних строків розгляду справи з ініціативи суду сторонам було запропоновано пристати на одну з форм розгляду цього спору на судовому засіданні Великої Палати Верховного Суду в умовах воєнного стану - або в режимі відеоконференції, як у приміщенні суду, так і поза межами приміщення суду, або в порядку письмового провадження на підставі матеріалів справи у випадках, встановлених КАС України. Тобто обрати форми, які дозволять дослідити й оцінити доводи апеляційної скарги без порушення означених засад адміністративного судочинства та водночас гарантувати і не наражати відвідувачів судового засідання на загрози їхньому життю, здоров'ю та безпеці, що можуть виникнути в умовах воєнної агресії проти України.

Ухвала ВП ВС від 22 червня 2022 року справа № 9901/348/21

- ❖ про відсутність передбачених процесуальним законодавством підстав для відкладення розгляду справи до закінчення строку, на який було введено воєнний стан

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- ...Рада суддів України, заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення сталого функціонування судової влади в Україні в умовах припинення повноважень ВРП та воєнних дій з боку російської федерації, відповідно до статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (з подальшими змінами), ухвалила рішення від 24 лютого 2022 року № 9, за яким звернула увагу всіх суддів України, що навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану робота судів не може бути припинена, тобто не може бути обмежено конституційне право людини на судовий захист.
- Зважаючи на викладене вище, відсутні передбачені процесуальним законодавством підстави для відкладення розгляду цієї справи до закінчення строку, на який було введено воєнний стан.

Ухвала ВП ВС від 23 червня 2022 року справа № 9901/388/20

- ❖ про відкриття касаційного провадження у справі у перший день можливості вчинення процесуальних дій

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- У зв'язку із запровадженням Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні, затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року №2102-ІХ, а також враховуючи наказ Голови Верховного Суду від 02 березня 2022 року №29/0/8-22 «Про встановлення особливого режиму роботи Верховного Суду в умовах воєнного стану» вирішення питання про відкриття касаційного провадження у цій справі вирішується у перший день можливості вчинення процесуальних дій.

Ухвала Верховного Суду від 11 квітня 2022 року справа № 640/15616/20

❖ про продовження строку на усунення недоліків касаційної скарги у зв'язку з введенням воєнного стану

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

➤ ...Враховуючи ...дію на момент винесення цієї ухвали воєнного стану в Україні та той факт, що в останні дні протягом яких позивач мав право усунути недоліки адміністративного позову припали на дію воєнного стану в Україні, Суд вважає за необхідне продовжити строк на усунення недоліків касаційної скарги.

Ухвала Верховного Суду від 11 квітня 2022 року справа № 990/31/22

- ❖ про поновлення строку на касаційне оскарження у зв'язку з введенням воєнного стану та обмеженою роботою відділень поштового зв'язку

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- ...Касаційна скарга містить клопотання про поновлення строку на касаційне оскарження, яке скаржник обґрунтовує тим, що у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні та обмеженою роботою відділень поштового зв'язку він не мав можливості надіслати касаційну скаргу у строк встановлений законом.

Ухвала Верховного Суду від 13 квітня 2022 року справа №420/16529/21

- ❖ про поновлення строку на касаційне оскарження у зв'язку з введенням воєнного стану та перебуванням позивача на військовій службі

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- ...Враховуючи запровадження в Україні правового режиму воєнного стану, а також зважаючи на те, що позивач з 18.04.2022 та дотепер перебуває на військовій службі, Суд дійшов висновку про поважність причин пропуску строку на касаційне оскарження та наявність підстав для його поновленн».

Ухвала Верховного Суду від 15 липня 2022 року справа №460/14618/21

❖ про доцільність продовження розгляду справи в порядку письмового провадження в умовах воєнного стану

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- ...Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 2102-ІХ затверджено Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні", відповідно до якого введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Законом України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 15.03.2022 № 2119-ІХ затверджено Указ Президента України від 14.03.2022 №133/2022 "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні", яким продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб.
- Враховуючи вищезазначені обставини, рекомендації Ради суддів України, проведення судових засідань в умовах воєнного стану є небажаним і створює ризики для учасників справи.
- Зважаючи на вищевикладене, колегія суддів дійшла висновку про доцільність продовження розгляду цієї справи в порядку письмового провадження»

Ухвала Верховного Суду від 19 квітня 2022 року справа №420/8311/21

- ❖ По продовження строку на усунення недоліків касаційної скарги у зв'язку з відсутністю фінансування державного органу в умовах воєнного стану (несплата судового збору)

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

- ...Верховний Суд ухвалою від 18.05.2022 зазначену касаційну скаргу залишив без руху з підстав невідповідності касаційної скарги вимогам статті 330 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) та надав скаржнику десятиденний строк для усунення недоліків касаційної скарги з дня отримання копії цієї ухвали, для надання платіжного документа про оплату судового збору за подання касаційної скарги у розмірі встановленому Законом № 3674-VI.
- ...зважаючи на майновий стан органів ДПС, внаслідок впровадження воєнного стану, на рахунку за КВЕК 2800 (за яким здійснюються видатки для сплати судового збору) в умовах воєнного стану не здійснюється фінансування, отже, скаржник просить продовжити строк для усунення недоліків.
- ...Колегія суддів вважає за можливе, враховуючи введення воєнного стану в країні, частково задовольнити клопотання ГУ ДПС і продовжити йому строк для усунення недоліків касаційної скарги на десять днів з дня отримання копії цієї ухвали суду.

Ухвала Верховного Суду від 14 червня 2022 року справа №460/9624/20

Аналогічні висновки викладені в ухвалі від 04 травня 2022 року справа № 440/1262/21

❖ про відсутність підстав для продовження строку на усунення недоліків апеляційної скарги для органу державної влади у зв'язку з відсутністю фінансування державного органу в умовах воєнного стану (несплата судового збору)

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- Сам лише факт введення воєнного стану на території України не може бути визнаний поважною причиною для продовження строку на усунення недоліків апеляційної скарги для органу державної влади без зазначення конкретних обставин та без надання відповідних доказів того, як саме введення воєнного стану вплинуло на роботу цього державного органу, що, в свою чергу, обумовило неможливість сплати судового збору.

Ухвала Верховного Суду від 05 вересня 2022 року справа № 640/20133/21

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- Сам лише факт запровадження воєнного стану не може бути підставою для безумовного продовження процесуального строку, відстрочення, розстрочення чи звільнення від сплати судового збору у всіх абсолютно випадках.

Ухвала Верховного Суду від від 06 вересня 2022 року справа № 420/16598/21

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- Ані Закон України «Про судовий збір», ані Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII не містять підстав для звільнення органів державної влади від сплати судового збору в умовах воєнного стану.

Ухвала Верховного Суду від 12 липня 2022 року справа № 640/20131/21

❖ про визнання факту введення воєнного стану поважною причиною для поновлення процесуального строку (1)

- ...Строк на касаційне оскарження рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 20.04.2021 та постанови Шостого апеляційного адміністративного суду від 16.02.2022 закінчився у період дії в Україні правового режиму воєнного стану.
- Причини пропуску строку касаційного оскарження, на які покликається скаржник, можна визнати поважними для задоволення заявленого з цього приводу клопотання

Ухвала Верховного Суду від 18 травня 2022 року справа № 826/26018/15

- Враховуючи те, що повний текст оскаржуваного судового рішення виготовлено 16 лютого 2022 року, то останнім днем строку звернення з даною касаційною скаргою було 18 березня 2022 року, що припадало на час дії в Україні воєнного стану.
- З огляду на викладене, колегія суддів дійшла висновку про поважність причин пропуску процесуального строку та наявності підстав для його поновлення, оскільки зазначені обставини є невідворотними та такими, що об'єктивно унеможливлювали своєчасну реалізацію учасника процесу на відновлення свого порушеного права шляхом звернення з даною касаційною скаргою.

Ухвала Верховного Суду від 18 травня 2022 року справа №826/14550/18

❖ про визнання факту введення воєнного стану поважною причиною для поновлення процесуального строку (2)

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- значна частина працівників управління Міністерства юстиції була переведена на дистанційну роботу та перебувала поза межами Києва, не мала можливості подати касаційну скаргу раніше

Ухвала Верховного Суду від 24 червня 2022 року справа № 640/7435/20

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- Враховуючи те, що строк на звернення до суду із касаційною скаргою припав на період дії в Україні воєнного стану, колегія суддів дійшла висновку про поважність причин пропуску процесуального строку та наявність підстав для його поновлення, оскільки зазначені обставини є невідворотними та такими, що об'єктивно унеможливлювали своєчасну реалізацію учасника процесу на відновлення свого порушеного права шляхом звернення з касаційною скаргою без зайвих зволікань.

Ухвала Верховного Суду від 29 червня 2022 року справа №420/11384/21

- ❖ про недостатність для визнання поважною причиною лише посилання на ведення воєнного стану для поновлення процесуального строку (1)

- Сам лише факт запровадження воєнного стану не може бути підставою для безумовного продовження процесуального строку, відстрочення, розстрочення чи звільнення від сплати судового збору у всіх абсолютно випадках, якщо подання касаційної скарги з невідповідністю її вимогам статті 330 Кодексу адміністративного судочинства України відбулося ще до запровадження воєнного стану

Ухвала Верховного Суду від 12 травня 2022 року справа № 640/7077/20

- Саме лише посилання на введення воєнного стану на території України не може бути поважною причиною для поновлення строку на подання касаційної скарги для органу державної влади без зазначення конкретних обставин, які вплинули на своєчасність звернення до Верховного Суду та без надання відповідних доказів того, як саме введення військового стану вплинуло на роботу цього державного органу, що в свою чергу обумовило пропуск строку на подання касаційної скарги.

Ухвала Верховного Суду від 04 травня 2022 року справа № 420/18244/21

- ❖ про недостатність для визнання поважною причиною лише посилання на ведення воєнного стану для поновлення процесуального строку (2)

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- Саме факт ведення воєнного стану не є безумовною поважною причиною для поновлення будь якого процесуального строку. Дана обставина не звільняє заявника від наведення обставин об'єктивного і непереборного характеру (підтверджених доказами), які істотно ускладнили або унеможливили своєчасну реалізацію права на касаційне оскарження судового рішення.

Ухвала Верховного Суду від 02 вересня 2022 року справа № 640/32439/21

ПРАВОВИЙ
ВИСНОВОК

- ...введення воєнного стану є поважною причиною пропуску строків, але така причина має бути оцінена судом індивідуально, у межах конкретної справи, яка розглядається, у сукупності із іншими обставинами пропуску процесуального строку.

Ухвала Верховного Суду від 01 вересня 2022 року справа № 826/16766/16

- ❖ про недостатність для визнання поважною причиною лише посилання на ведення воєнного стану для поновлення процесуального строку (3)

➤ ...національне законодавство щодо введення/продовження воєнного стану не має слугувати універсальною підставою для поновлення пропущеного строку на касаційне оскарження.

Ухвала Верховного Суду від 31 серпня 2022 року справа № 826/12451/17

- Згідно із частиною другою статті 37 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» (далі Закон 794-VII) інтереси Кабінету Міністрів України у судах представляє Міністерство юстиції України, якщо інше не передбачено законами України або актами Кабінету Міністрів України
- Закон 794-VII не передбачає обмежень або застережень дії частини другої статті 37 в період воєнного часу.
- За такого правого регулювання запроваджений дистанційний режим роботи працівників апарату не є поважними, оскільки обставини внутрішньої роботи в межах установи є суб'єктивними, адже стосуються належної організації роботи в середині установи та залежать від волі керівника та працівників, а тому не виправдовують зволікання у вчиненні процесуальних дій.

Ухвала Верховного Суду від 23 травня 2022 року справа № 640/11534/21

❖ про забезпечення принципу доступу до правосуддя в умовах воєнного стану (1)

- В умовах воєнного стану саме задля забезпечення визначених статтею 3 Основного Закону положень, а також з метою дотримання завдання щодо справедливого та своєчасного розгляду спорів суди попередили сторін щодо можливості скористатися визначеними КАС України процедурами щодо подання заяв про розгляд справи без участі сторін (в порядку письмового провадження) або відкладення розгляду справи.
- За загальним правилом при вирішенні питання щодо можливості відкладення розгляду справи в період дії воєнного стану на підставі поданої учасниками судового процесу заяви суд залежно від інтенсивності бойових дій на певній території, загальної воєнної ситуації як в країні, так і в певному регіоні, де знаходиться суд, або учасник справи (його представник), поведінки суб`єктів владних повноважень, що мають компетенцію в сфері повідомлень щодо ризиків перебування на певній території (об`єкті нерухомості) та інше, має дотримуватися балансу між безпекою суддів, працівників апарату, учасників справи та дотриманням процесуальних прав учасників справи і засад судочинства. При цьому врахуванню підлягають попередня поведінка учасника справи, можливість розгляду справи за відсутності представників сторін, можливість прибути у судові засідання та скористатися правом участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції.
- ...суд апеляційної інстанції, вирішуючи спір, з метою своєчасного судового розгляду не дотримався передбачені частиною першою статті 2 КАС України вимоги щодо справедливого судового розгляду, що призвело до того, що справа розглянута за відсутності представника Позивача з порушенням загальних принципів адміністративного судочинства; дискреційні повноваження щодо вирішення питання про відкладення судового розгляду суд апеляційної інстанції використав без дотримання принципу пропорційності.

❖ про забезпечення принципу доступу до правосуддя в умовах воєнного стану (2)

- ...Верховний Суд на сайті Судової влади України оприлюднив інформацію щодо особливостей здійснення правосуддя на території, на якій введено воєнний стан, зокрема, зауважив, що навіть в умовах воєнного стану конституційне право людини на судовий захист не може бути обмеженим. Відповідно до статті 26 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» правосуддя на території, на якій уведено воєнний стан, здійснюється лише судами. Скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється. У разі загрози життю, здоров'ю та безпеці відвідувачів суду, працівників апарату суду, суддів оперативно приймаються рішення про тимчасове зупинення здійснення судочинства певним судом. **Справи, які не є невідкладними, розглядатимуться лише за наявності письмової згоди на це всіх учасників судового провадження.** Не можуть бути відкладеними судові засідання, на яких має розглядатися питання про обрання або продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. З метою забезпечення безпеки учасників судових процесів і відвідувачів судів припиняється проведення особистого прийому громадян керівництвом суду й обмежується допуск у судові засідання осіб, які не є учасниками судових засідань. Якщо суд не припинив здійснювати судочинство, учасники судових процесів мають можливість подати заяву про відкладення розгляду справ у зв'язку з воєнними діями та/або про розгляд справ у режимі відеоконференції за допомогою будь-яких технічних засобів, зокрема власних.
- ...суд апеляційної інстанції, ухвалюючи постанову 02 березня 2022 року без участі сторін, які виявили бажання бути присутніми в судовому засіданні, в період дії правового режиму воєнного стану, розуміючи певні об'єктивні ускладнені обставини щодо можливості сторін прибути до суду (наприклад: призов на військову службу, переїзд до іншого міста, затори тощо), з метою забезпечення права учасників справи брати участь у судовому процесі, мав здійснити певні процесуальні дії для забезпечення справедливого судового розгляду.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!